

LIIKENNE 12

Valtakunnallinen
liikennejärjestelmä-
suunnitelma

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

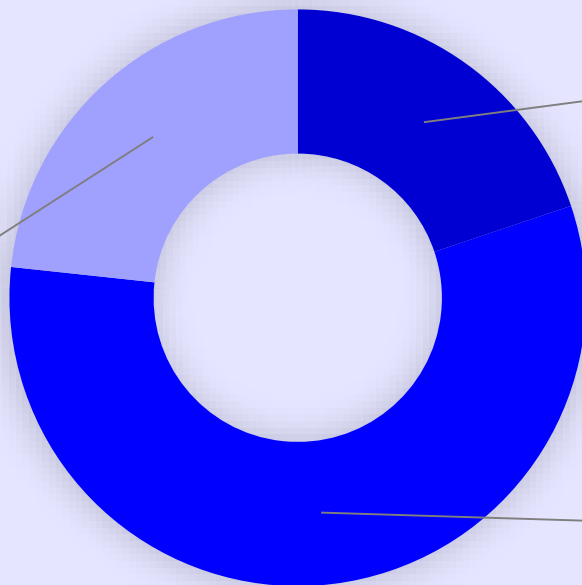
Rahoitusohjelman valmistelu

Parlamentaarinen ryhmä 8.12.

Liikenne- ja viestintäministeriön pääluokka vuodelle 2023

**Liikenteen ja viestinnän
palvelut
835 M€**

- * TV- ja radorahasto 594 M€
- * **Henkilöliikenteen ostot 102 M€**

**Hallinto ja toimialan yhteiset
menot 711 M€**

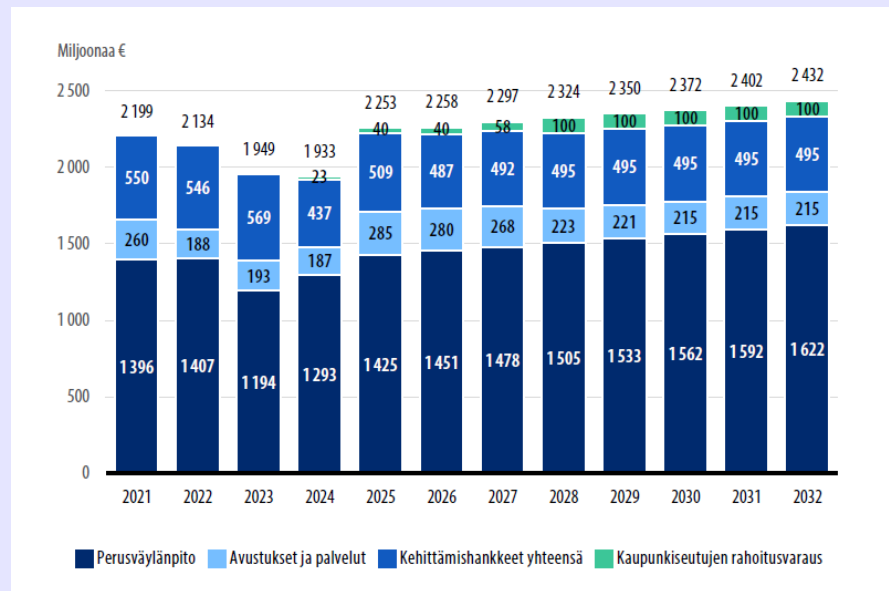
- * Arvonlisäveromenot 471 M€

**Liikenne- ja viestintäverkot
2 038 M€**

- * Perusväylänpito 1535 M€
- * Väyläverkon kehittäminen 332 M€

Voimassa olevan Liikenne 12 – suunnitelman kokonaisrahoitus

- Liikenne 12 -rahoituskehys yht. 26.69 mrd. € (arvio)
  - Ensimmäiset vuodet perustuvat silloiseen talousarvioon 2021 sekä julkisen talouden suunnitelmaan 2021-2023
- Kehittämisen varaus yhteensä noin 6,1 mrd. €
  - Uusiin kehittämisinvestointeihin noin 3,22 mrd. €
    - maanteille 43 % (1,4 mrd. €)
    - rautateille 53 % (1,7 mrd. €)
    - vesiväylille 4 % (0,13 mrd. €)
- Perusväylänpidon rahoituksen vuosittainen taso on noin 1,4 mrd. euroa vuodesta 2025 alkaen.
  - Huomioidaan vuodesta 2025 alkaen yleinen kustannustason nousu (2,5 % vuodessa)
- Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala (vuonna 2024) yht. noin 3,58 mrd. €

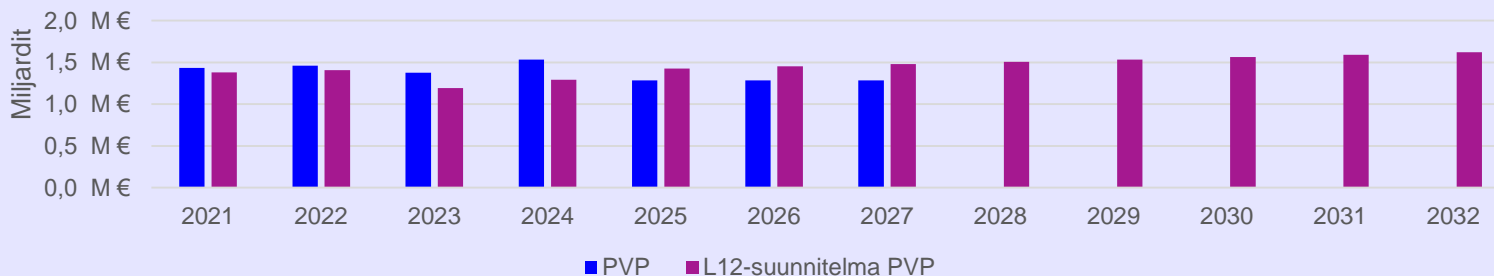

Liikenne 12-suunnitelma vs. TAE24 ja JTS25-27

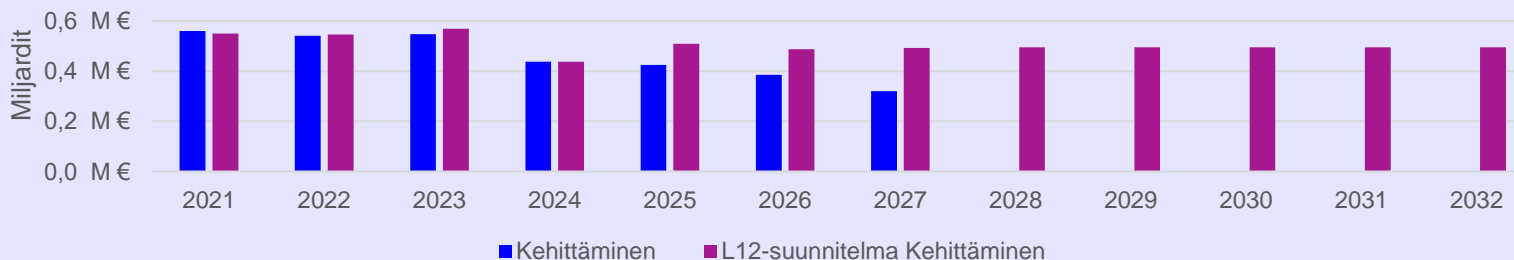

(Hallitusohjelman investointiohjelmasta mukana yht. 597 milj. eur)

Perusväylänpito

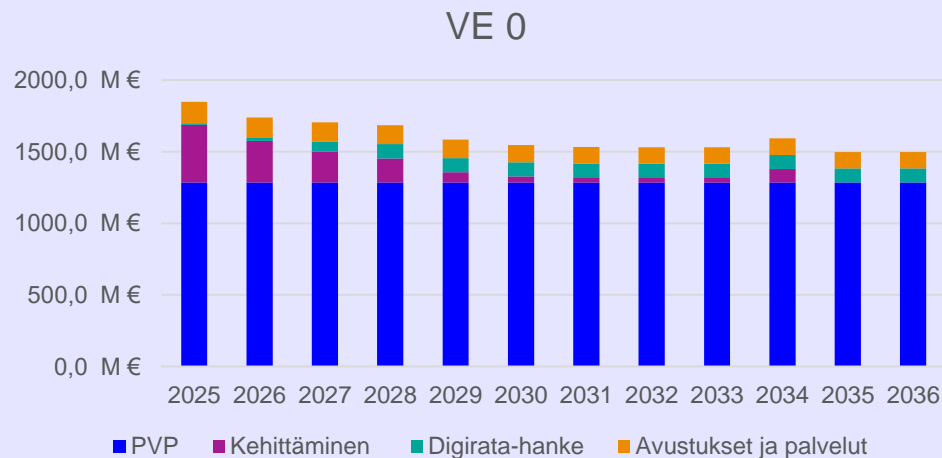
Kehittäminen

Vertailuvaihtoehto VE0

Vertailuvaihtoehdossa mukana:

- JTS 2025-27 mukaisesti
- Vuodet 2028-2036
  - Päätetyt kehittämishankkeet
    - sekä Digiratahankinta
  - Perusväylänpito JTS 25-27 tasolla
  - Avustukset ja palvelut JTS 25-27 tasolla
- Kokonaisrahoitus 20,7 mrd euroa

Rahoitusraamin 2025-2036 muodostamisen lähtökohdat

Avoimia kysymyksiä

- Rahoituksen ja verotuksen kokonaisuudistus ?
- Indeksisidonnaisuus tai hintasuojausjärjestelyt ?

Rahoitusraamiin vaikuttavat tekijät

- Suunnitelman visio ja tavoitteet
- JTS 2025-2028
- Tekninen kehys 2028-2031
- Hallitusohjelman investointiohjelman toteutuminen
- Korjausvelka (tavoitetaso?)

Skenaariot

- Lähtökohtana korostaa erilaisia lähestymistapoja rahoituksen jakamiseen ja kuvata karkeita vaikutuksia, mihin painotus johtaisi
  - Skenaario 1: ”leikkaava” (23 mrd. eur)
  - Skenaario 2: ”säilyttävä” (26 mrd. eur)
  - Skenaari 3A: ”infrapainotteinen” (26 mrd. eur)
  - Skenaario 3B: ”palvelupainotteinen” (26 mrd. eur)
- Optimivaihtoehto on todennäköisesti yhdistelmä useista skenaarioista
- Jokaisen skenaarion sisällä on merkittävää, millaisia lopulliset toimenpiteet ovat (vaikutukset voivat muuttua merkittävästikin)

Rahoitusraami 2025-2036 Skenaario 1: ”leikkaava”

- Pvp: vertailuvaihtoehdon mukainen rahoitus
- Kehittäminen:
  - 2025-27 JTS-esityksen mukaisesti
  - v. 2028 eteenpäin v. 2027 kehystasolla
  - Hallitusohjelman investointiohjelma arvioitu aloitusvalmiuksien mukaisesti
- Avustukset ja palvelut: vertailuvaihtoehdon mukainen rahoitus
- **Kokonaisrahoitus n. 23 mrd euroa**

Rahoitusraami 2025-2036 Skenaario 2: ”säilyttävä”

- Lähtökohtana nykyverkon ja palvelutason säilyttäminen
  - PVP ostovoimakorjaus + 300 M€/v
  - Kehittäminen v. 2027 kehystasolla
    - Hallitusohjelman investointiohjelma arvioitu aloitusvalmiuksien mukaisesti
  - Avustuksiin ja palveluihin ostovoimankorjaus sekä nykyinen avustustaso + 50 M€
- **Kokonaisrahoitus n. 26 mrd euroa**

Rahoitusraami 2025-2036 Skenaario 3A: ”infrapainotteinen”

- Lähtökohtana infran kehittäminen
  - PVP: vertailuvaihtoehdon tasolla, mutta pieniin parannuksiin +100 M€/v
  - Kehittäminen:
    - Väyläinfraan +200 M€/v
    - Hallitusohjelman investointiohjelma arvioitu aloitusvalmiuksien mukaisesti
  - Avustukset ja palvelut säilyttävän vaihtoehdon VE2 (+ 50 M€/v) tasolla
- **Kokonaisrahoitus n. 26 mrd euroa**

Rahoitusraami 2025-2036 skenaario 3B: ”palvelupainoinen”

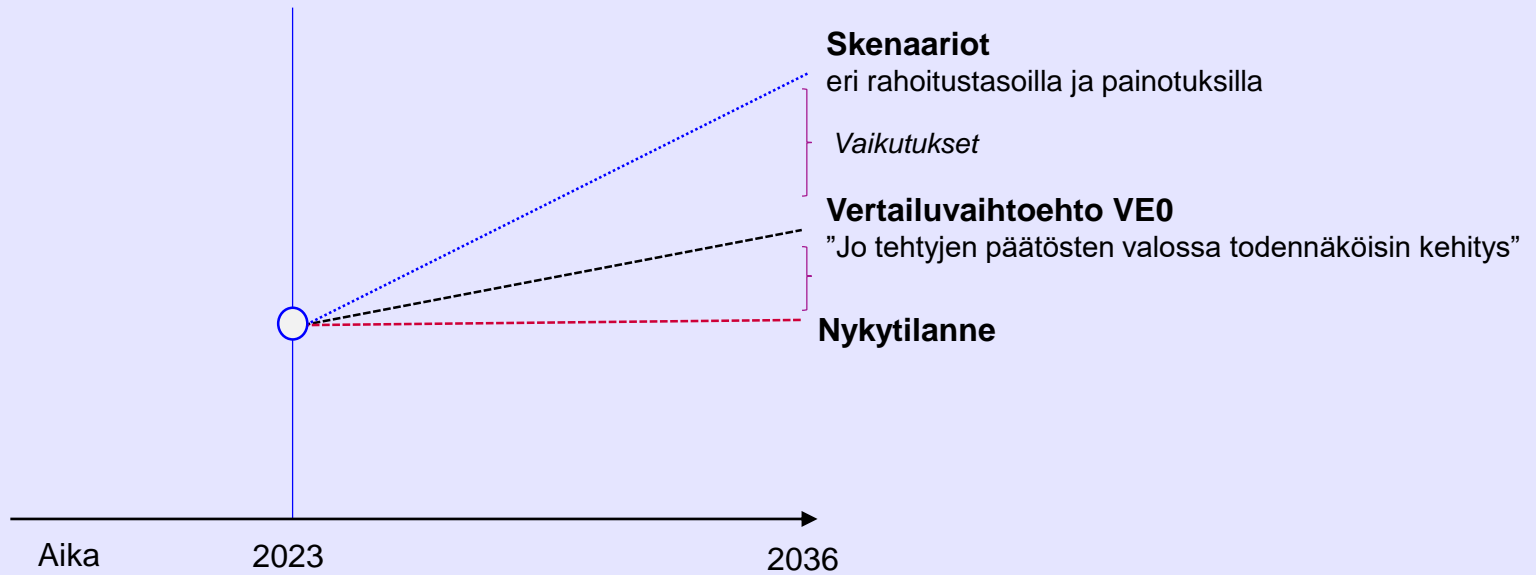

- Lähtökohtana palvelujen kehittäminen
  - PVP: vertailuvaihtoehdon tasolla, mutta pieniin parannuksiin +100 M€/v
  - Kehittäminen:
    - Palveluja tukevaan infraan +130 M€/v
    - Hallitusohjelman investointiohjelma arvioitu aloitusvalmiuksien mukaisesti
  - Avustuksiin ja palveluihin vaihtoehdon säilyttävän VE2 (+ 50 M€/v) tason lisäksi + 70 M€
- **Kokonaisrahoitus n. 26 mrd euroa**

Vaikutusarviointi

- Skenaarioiden vaikutuksia on arvioitu suhteessa vertailuvaihtoehtoon (kehitys ilman suunnitelman toimenpiteitä).
- Näin erotellaan skenaarioiden vaikutukset jo muutenkin tapahtuvista muutoksista.
- Vaikutuksia on arvioitu hyvin ylätasoisesti. Vaikutusten arvioinnissa on pyritty tuomaan esiin, miten eri skenaarioiden rahoitusmuutokset vaikuttavat liikennejärjestelmässä.
  - Skenaarioiden rahoituksen kohdentumista ei ole kuitenkaan tarkemmin suunniteltu, joten myöskään vaikutuksia ei voida tarkasti arvioida.
- Vaikutuksia on kuvattu Liikenne 12 arviointiohjelman vaikutusalueiden (saavutettavuus, talous, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys, liikenneturvallisuus) näkökulmasta. Yksityiskohtaisia vaikutuksia ei ole pystytty arvioimaan skenaarioiden ylätasaisuuden vuoksi.

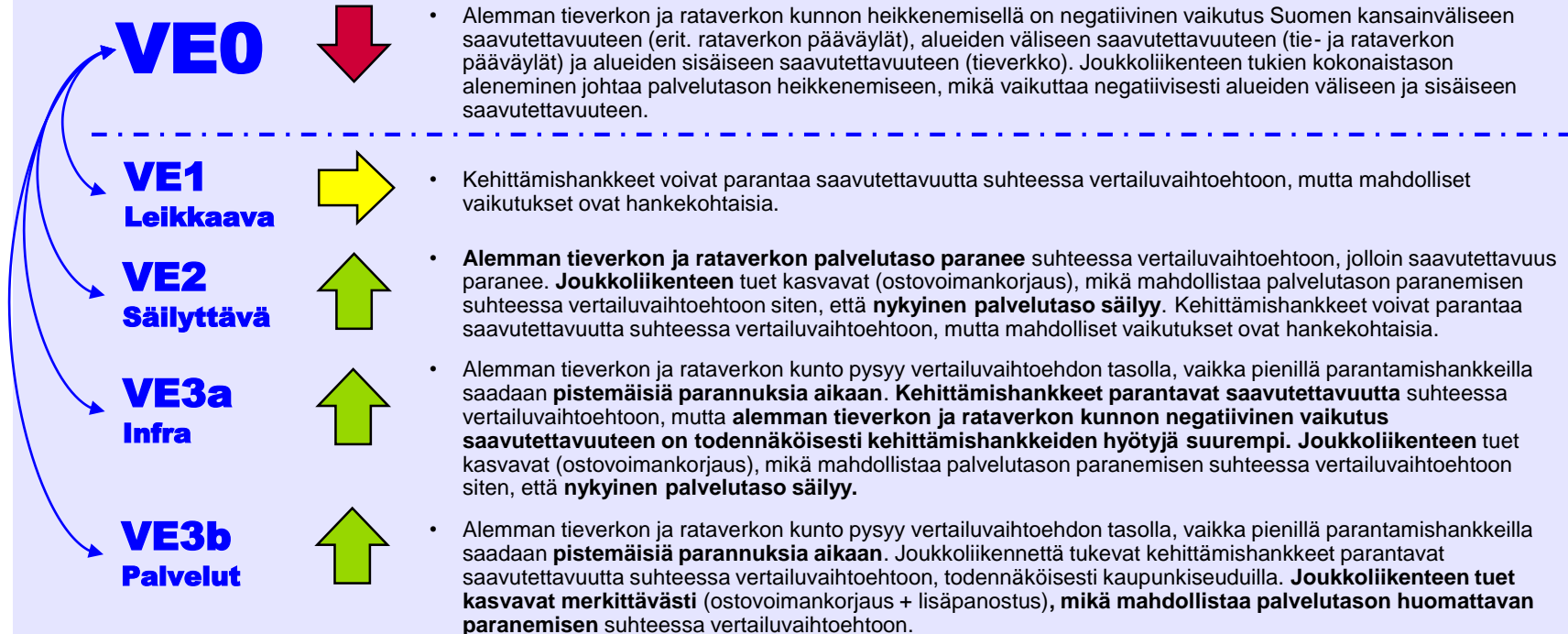
Skenaarioiden vaikutusten arvioinnin vertailuasetelma

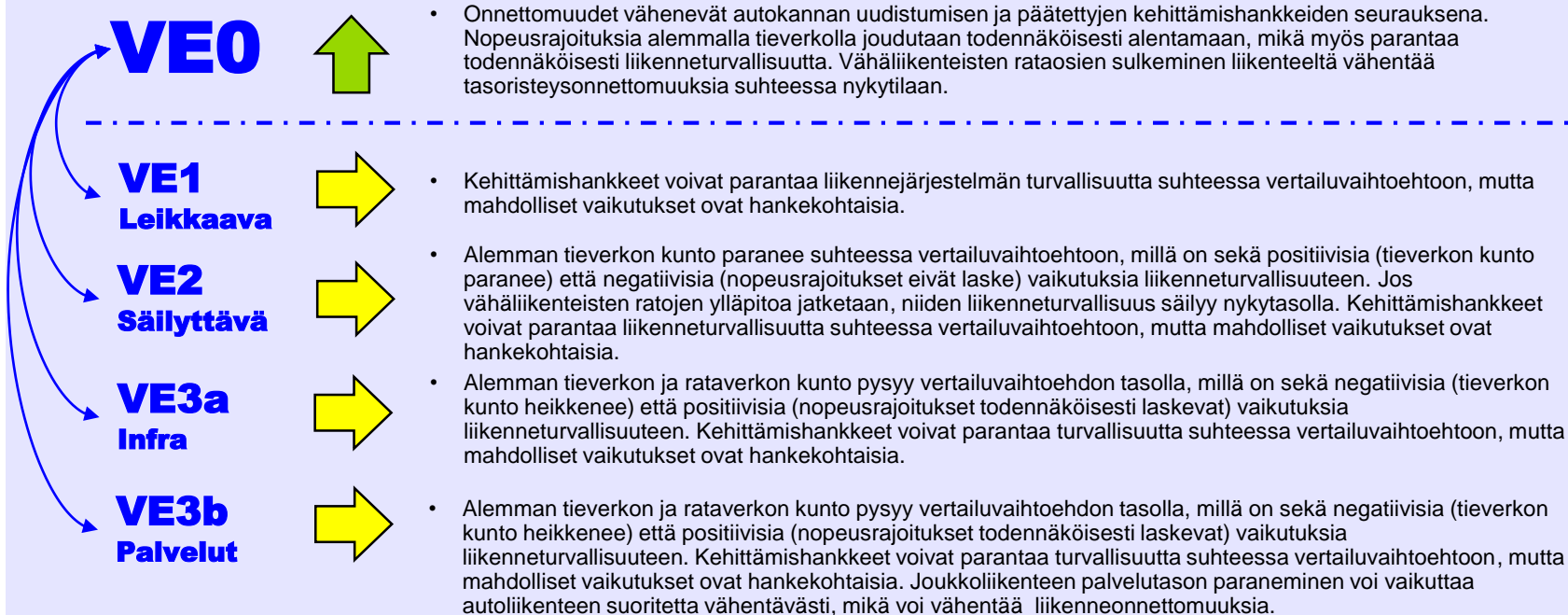
Skenaarioiden vaikutukset saavutettavuuteen

Saavutettavuus
sekä matkojen
ja kuljetusten
palvelutaso

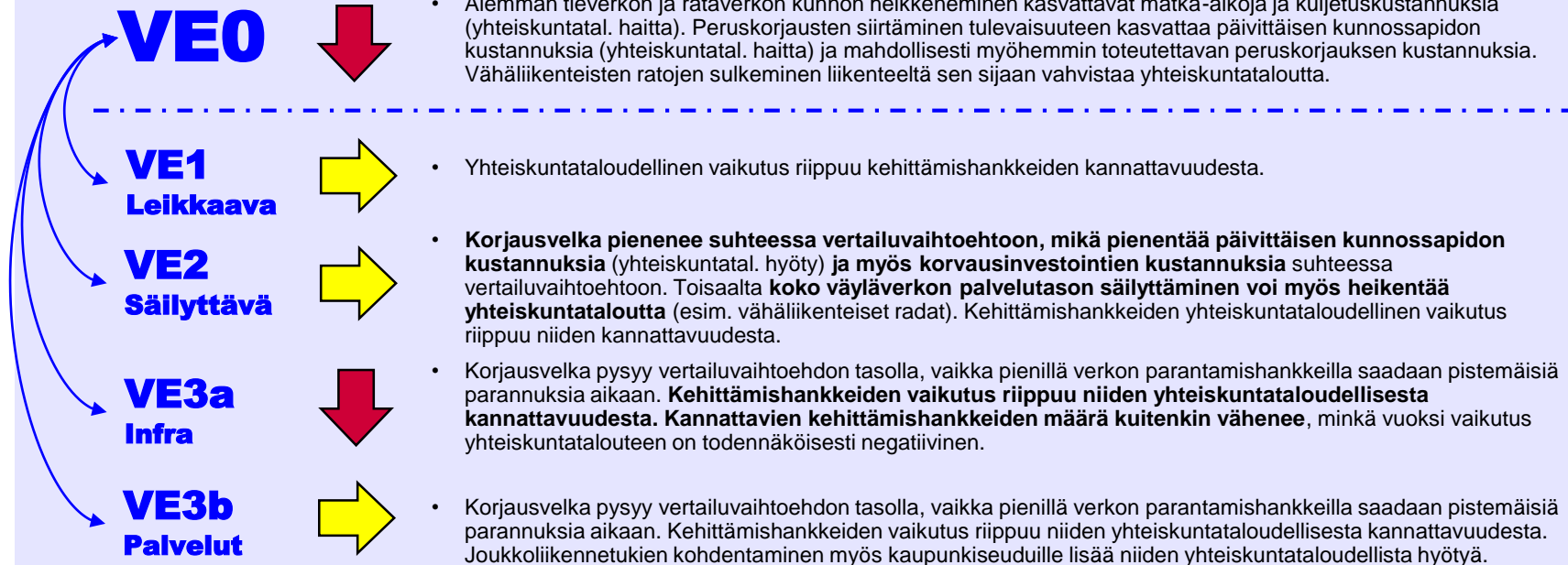
Skenaarioiden vaikutukset liikennejärjestelmän turvallisuuteen

Skenaarioiden vaikutukset taloudelliseen kestävyyteen

Taloudellinen
kestävyys

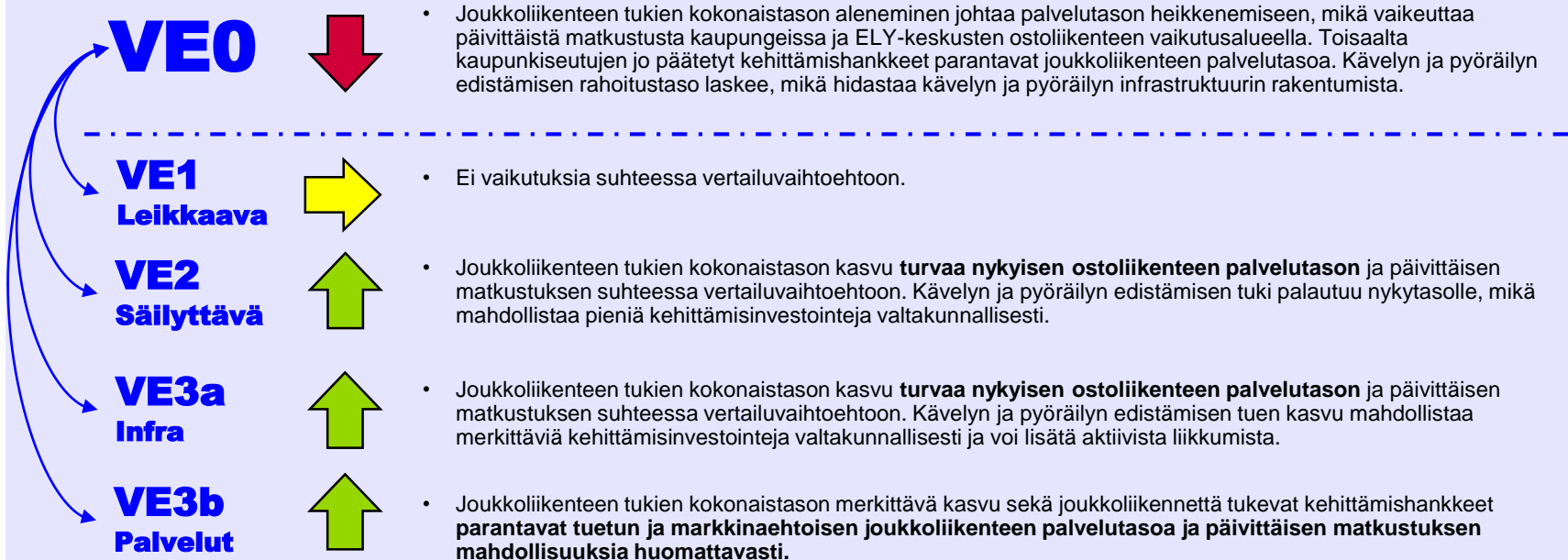

Skenaarioiden vaikutukset sosiaaliseen kestävyteen

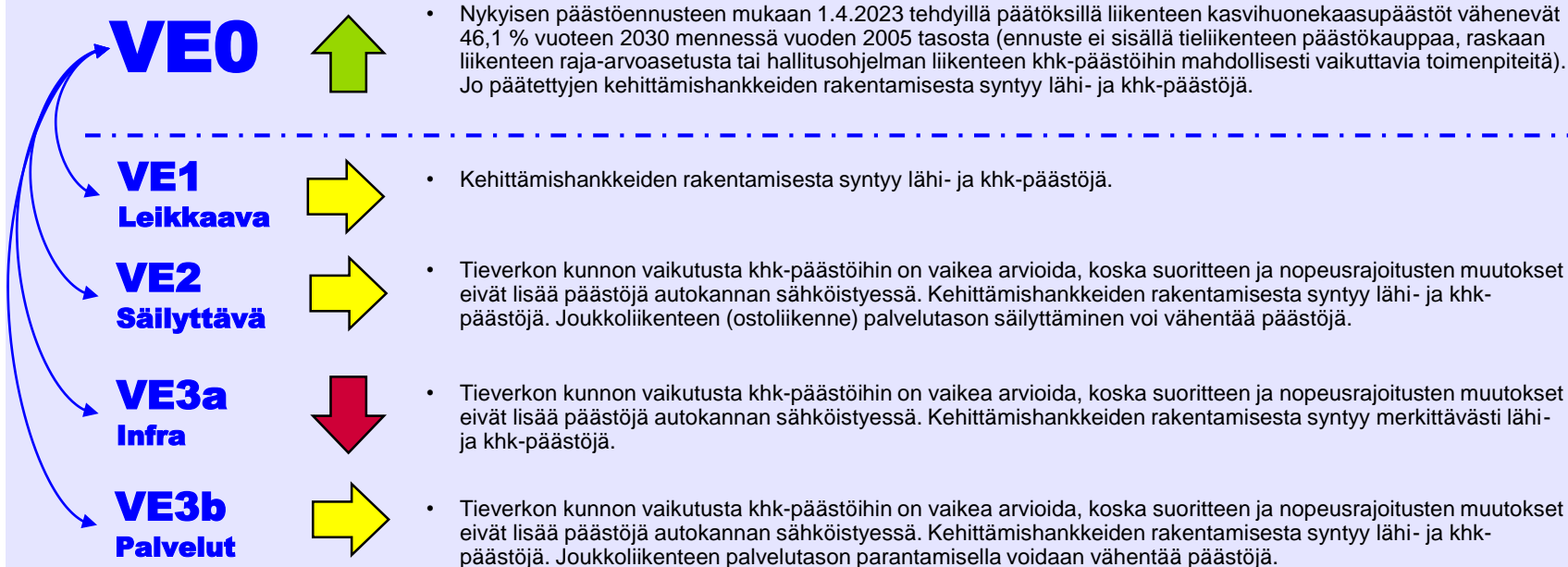
Sosiaalinen
kestävyys

Skenaarioiden vaikutukset ekologiseen kestävyteen

Ekologinen
kestävyys

Yhteenveto skenaarioiden vaikutuksista

Leikkaava

- **Skenaario tarjoaa säästöjä lyhyellä aikajänteellä.** Pidemmällä tähtäimellä erityisesti alemman tieverkon kunto heikkenee. Rataverkon kunto heikkenee myös pääväylillä. Skenaarion mukainen rahoitustaso pakottaa tarkastelemaan väyläverkon tarpeellista laajuutta. Maltillinen kehittämisinvestointien taso mahdollistaa säästöjä ja pienentää korjausvelan kasvua jatkossa. Joukkoliikenteen ostoliikenteen palvelutaso heikkenee valtakunnallisesti.

Säilyttävä

- **Skenaario turvaa valtion nykyisen väyläomaisuuden ja sen palvelutason jatkossa.** Maltillinen kehittämisinvestointien taso mahdollistaa säästöjä ja pienentää korjausvelan kasvua jatkossa. Joukkoliikenteen ostoliikenteen palvelutaso pysyy nykytasolla.

Infra

- **Skenaariossa väyläverkon palvelutaso paranee pistemäisesti kehittämishankkeiden johdosta, mutta heikkenee kokonaisuutena** korjausvelan kasvun vuoksi. Joukkoliikenteen ostoliikenteen palvelutaso pysyy nykytasolla.

Palvelut

- **Skenaariossa edistetään joukkojen liikkumista.** Joukkoliikenteen palvelutaso paranee huomattavasti ja myös kehittämisinvestoinnit tukevat joukkoliikenteen matka-aikoja, sujuvuutta ja vuorovälejä. Korjausvelka jatkaa kasvuaan.

Kiitos!

Liikenne12.lvm@gov.fi

